

Zitting 1975-1976

13 625

**Wijziging van enige bepalingen van de Wet op de rechterlijke organisatie, de Wet op de samenstelling van de burgerlijke gerechten, de Wet op de bezoldiging van de rechterlijke ambtenaren, de Wet houdende regeling van de bezoldiging van de militair-rechterlijke ambtenaren**

Nr. 4

**VOORLOPIG VERSLAG**

Vastgesteld, 18 december 1975

De vaste Commissie voor Justitie<sup>1</sup>, in wier handen dit wetsontwerp is gesteld, brengt over haar voorlopige bevindingen het navolgende verslag uit.

*Artikel I, onder A*

De leden van de fracties van de K.V.P., A.R.P. en C.H.U. achtten het een goede zaak dat thans ook voor de rechterlijke ambtenaren dezelfde regeling wordt getroffen als reeds geldt voor burgerlijke rijksambtenaren, namelijk dat op hun verzoek buitengewoon verlof zonder behoud van bezoldiging kan worden toegestaan.

Het was hen echter opgevallen dat bij de opsomming van de gevallen, waarin zulk een buitengewoon verlof zonder behoud van bezoldiging door de Kroon kan worden verleend geen verwijzing heeft plaatsgevonden naar de artikelen 8 en 9 van de Wet R.O. Ook rechterlijke ambtenaren kunnen tot lid van een vertegenwoordigend politiek college (bij voorbeeld de gemeenteraad, de provinciale staten en – met uitzondering van de leden van de H.R. – de Staten-Generaal) worden gekozen en het kan toch in zulk een geval ook voorkomen, dat zulk een rechterlijk ambtenaar voor een bepaalde periode tot een – een dagtaak vullend – politiek ambt wordt geroepen. Vooral in deze tijd (zie ook wetsontwerp 13 238 en het rapport commissie-Merkx) zou zulks naar de mening van deze leden mogelijk moeten zijn; daartoe strekt ook, als deze leden het goed zagen, de thans voorgestelde bepaling. Mede met het oog op het vorenstaande, maar ook op de algemene grond, dat de hier aan het woord zijnde leden het in beginsel juist oordeelden dat de leden van de administratief-rechterlijke macht in gelijke positie dienen te komen, achtten zij het bepaald een omissie, dat nagelaten is een identieke regeling voor de administratief-rechterlijke macht te treffen.

De argumentatie voor het niet treffen van een identieke regeling voor de *administratief-rechterlijke macht in de laatste alinea op dit onderdeel* op bladzijde 8 van de memorie van toelichting was overigens naar de opvatting van deze leden nauwelijks als voldoende te kwalificeren.

Is de Minister alsnog bereid de administratief-rechterlijke ambtenaren in deze regeling «mee te nemen»? Indien dit op technische moeilijkheden stuit, welke zijn deze dan, zo vroegen zij.

De leden van de fractie van de P.S.P. legden de navolgende vraagpunten over dit onderdeel van artikel I aan de bewindsman voor.

<sup>1</sup> Samenstelling: W. Scholten (CHU), Van Schaik (KVP), Wolff (CPN), ondervoorzitter, Geurtsen (VVD), voorzitter, Imkamp (D'66), Roethof (PvdA), Haas-Berger (PvdA), Kappeyne van de Coppello (VVD), De Gaaij Fortman (PPR), Van Dam (ARP), G. M. P. Cornelissen (KVP), Drees (DS'70), Honig van den Bossche (BP), Salomons (PvdA), De Vries (PvdA) en Lückers-Bergmans (KVP).

Acht de Minister het niet wenselijk, dat de incomptabiliteiten, genoemd in artikel 8, lid 1 van de Wet R.O., ook gelden voor leden van de rechterlijke macht met buitengewoon verlof, eventueel met enkele met name genoemde uitzonderingen? Moet, zo meenden deze leden, het feit, dat men is aangesteld bij de rechterlijke macht, niet zwaarder wegen dat het feit, dat buitengewoon verlof is verleend?

Zou bij de voorgestelde redactie van het onderhavige wetsontwerp niet de mogelijkheid kunnen ontstaan, dat een lid van de rechterlijke macht tijdelijk buitengewoon verlof vraagt en verleend krijgt, met als doel het vervullen van een ambt, dat overeenigbaar is met zijn functie bij de rechterlijke macht ingevolge artikel 8, lid 1 van de Wet R.O.? De leden van de fractie van de P.S.P. vroegen zich af, of de redenen, waarvoor leden van de rechterlijke macht tijdelijk buitengewoon verlof kunnen vragen, niet limitatief moeten zijn. Kan het feit, dat in het onderhavige wetsvoorstel alleen de leden, aan wie ontslag is verleend met het oog op tijdelijke vervulling van een functie bij het Hof van Justitie in de Nederlandse Antillen, opnieuw aangesteld kunnen worden bij de rechterlijke macht onder verlening van buitengewoon verlof (artikel VI), opgevat worden als een aanwijzing in de richting van een limitatieve opsomming?

Ten slotte zouden deze leden graag willen weten, welke de voorwaarden zijn, die verbonden kunnen worden aan de periode, waarvoor buitengewoon verlof kan worden verleend.

Voorts brachten de leden van de fracties van de K.V.P., A.R.P. en C.H.U. ten aanzien van de navolgende artikelen onderstaande opmerkingen naar voren.

#### *Artikel I, onder B*

In de memorie van toelichting bladzijde 8 wordt gesteld, dat door de voorgestelde wijziging wordt voorkomen dat evenredig veel tijd en aandacht moet worden besteed aan behandeling in hoger beroep van strafzaken van gering belang. Is het oordeel van de Minister hier niet erg eenzijdig?

Vooral bij Kantongerechtszaken spelen veel zogenaamde verkeersovertredingen. Bij dit soort zaken kan dikwijls bij een gering strafrechterlijk belang een groot civielrechterlijk belang op de achtergrond spelen. Juist om deze reden kan het optrekken van de appellabiliteitsgrens tot f 50 zeer onrechtvaardig werken.

Voorts moet de vraag gesteld worden of niet de voorgestelde verhoogde grens er toe zal leiden, dat aan de toepassing van het in onbruik geraakte middel van verzet nieuw leven zal worden ingeblazen. Indien zulks het geval is, dan is het slechts een verschuiving van de gesignaleerde moeilijkheid.

Hoeveel van de naar schatting 1500 beroepszaken zijn in feite beroepszaken bij geldboetes van meer dan f 50 en hoeveel beroepszaken beneden de f 50 boete zijn verkeerszaken, waarbij een civiel belang op de achtergrond speelt?

#### *Artikel II, onder B*

Zoals mr. Piket in de Eerste Kamer (zie Handelingen Eerste Kamer zitting 1971-1972 bladzijde 1187 linkerkolom) destijds opmerkte was reeds eerder de hand gelicht met het aantal raadsheren in het gerechtshof Den Bosch. Immers toen had dit hof een groter aantal raadsheren dan de wet toestond. Ook thans blijkt dat het Hof te Amsterdam een raadsheer heeft boven de thans toegestane – immers wettelijk vastgestelde – maximum bezetting, terwijl zulks bij het Hof in 's-Hertogenbosch zelfs het geval is met een vice-president en met een raadsheer.

Op zich was dat naar de mening van de hier aan het woord zijnde leden wel te verklaren, omdat toename van werkzaamheden niet altijd te voorzien valt. Met name kan in de fiscale sfeer zulk een toename van werkzaamheden al heel moeilijk exact worden geraamd. Maar anderzijds is het toch weinig aanbevelenswaardig (zoals mr. S. Boas in «een pleidooi tegen illegale raadsheren» opmerkt) dat ter wille van een slagvaardig beleid de Minister van Justitie de wet gaat overtreden.

Is het niet beter de wet zodanig flexibel te maken, dat de Minister van Justitie in staat is een slagvaardig beleid te voeren zonder de wet te overtreden?

Is het van uit dat gezichtspunt niet beter, dat het maximum aantal presidenten en vice-presidenten in de wet gefixeerd wordt, doch dat het aantal raadsheren en advocaten-generaal wordt bepaald op «een zodanig aantal als door Ons nodig geacht wordt»?

Een zelfde situatie zou ook voor de rechtbanken – mutatis mutandis – kunnen gelden, aldus deze leden.

#### *Artikel VII*

De in januari 1972 tot stand gebrachte concentratie van de krijgsraden tot één arrondissementskrijgsraad te Arnhem is destijds kennelijk niet gezien als een zodanige verzwarende van de taak voor de president en de auditeur-militair dat een gelijktijdige optrekking van de schaal van bezoldiging noodzakelijk wordt geoordeeld.

Het is dan ook de vraag of de bedoelde concentratie op zich de enige oorzaak is van de toegenomen taakverzwarende. In ieder geval achtten de leden van de fracties van K.V.P., A.R.P. en C.H.U. voorshands de gegeven motivatie om de voorgestelde hogere bezoldiging voor deze 2 genoemde functionarissen met terugwerkende kracht te doen ingaan op 1 januari 1972 onvolgende. Zij vonden het voorshands juist – ook terwille van precedentwerking – deze voorgestelde salarisschaalverhoging tegelijk met de andere voorgestelde salarisschaalverhogingen per 1 januari 1975 te doen ingaan.

Artikel II, onder *F*, *G*. en *H* dat betrekking heeft op de wijziging in de klasse indeling van kantongerechten, rees binnen de commissie tenslotte de vraag, of het kantongerecht te Gouda niet in aanmerking komt van klasse II overgebracht te worden naar klasse IB, nu het inwonertal op 1 januari 1975 de grens van 150.000 ruimschoots is gepasseerd.

De voorzitter der commissie,  
Geurtsen.

De griffier der commissie,  
Kerkhofs